

UOHSX005JKLP

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

ROZHODNUTÍ

Č. j.: S72/01/KD-22254/2013/850/TKu

Brno 14.11.2013

Ve správním řízení sp. zn. S 72/01 vedeném Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále též „Úřad“) ve věci možného porušení § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění účinném do 1. 6. 2004, s účastníky řízení - společnostmi

- **Eni Česká republika, s.r.o.**, se sídlem Praha 8, Sokolovská 394/17, IČ 407 64 176 (dříve pod obchodní firmou Agip Česká republika, s.r.o.), jako právním nástupcem společnosti AGIP Praha, a.s., IČ 416 94 058,
- **BENZINA, s.r.o.**, se sídlem Praha 4, Na Pankráci 127, IČ 601 93 328 (dříve pod obchodní firmou BENZINA, a.s.),
- **OMV Česká republika, s.r.o.**, se sídlem Praha 4 - Nusle, Na Vítězné pláni 1719/4, IČ 480 38 687, rovněž i jako s právním nástupcem společnosti **ARAL ČR a.s.**, se sídlem Praha 4, Na Pankráci 14, IČ 649 48 978,
- **LUKOIL Czech Republic s.r.o.**, se sídlem Praha 5 - Radlice, Kutvirtova 339/5, IČ 276 32 491 (dříve pod obchodní firmou LUKOIL Czech Republic Holding s.r.o.), jako právním nástupcem společnosti CONOCO Czech Republic s.r.o., IČ 457 99 920,
- **Shell Czech Republic a.s.**, se sídlem Antala Staška 2027/ 77, Krč, Praha 4, IČ 158 90 554,

vydává Úřad dle § 67 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, toto

rozhodnutí:

Ve správním řízení sp. zn. S 72/01 nebylo prokázáno, že společnosti

- **AGIP Praha, a.s.**, IČ 416 94 058, jehož právním nástupcem je společnost Eni Česká republika, s.r.o., IČ 407 64 176,
- **BENZINA, a.s.**, IČ 601 93 328, nově pod obchodní firmou BENZINA, s.r.o.,
- **OMV Česká republika, s.r.o.**, IČ 480 38 687,
- **ARAL ČR a.s.**, IČ 649 48 978, jehož právním nástupcem je společnost OMV Česká republika, s.r.o., IČ 480 38 687,
- **CONOCO Czech Republic s.r.o.**, IČ 457 99 920, jehož právním nástupcem je společnost LUKOIL Czech Republic s.r.o., IČ 276 32 491,
- **Shell Czech Republic a.s.**, IČ 158 90 554,

v roce 2001 porušily § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění účinném do 1. 6. 2004, postupem při stanovení prodejních cen automobilových benzínů, zejména Naturalu 95, u svých čerpacích stanic.

ODŮVODNĚNÍ

I. Zahájení a průběh řízení

1. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále též „Úřad“) zahájil v měsíci červnu 2001 pod sp. zn. P 285/01 šetření na trzích automobilových benzínů a motorové nafty. Podnětem k šetření se staly informace z médií o růstu cen automobilových benzínů a motorové nafty u čerpacích stanic poukazující na to, že tyto neodpovídají vývoji cen ropy, a na snahy prodejců pohonných hmot udržet vysoké hrubé marže. Podnětem k šetření byly rovněž četné stížnosti občanů poukazující na shodnost, popř. blízkou podobnost, prodejních cen automobilových benzínů a motorové nafty u čerpacích stanic, včetně shodného nebo podobného trendu změn těchto cen.
2. Na základě informací získaných v rámci vlastního šetření na trzích automobilového benzínu a motorové nafty Úřad zahájil dne 14. 8. 2001 správní řízení S72/01 s původními účastníky:

BENZINA, a.s., se sídlem Praha 8, Trojská 13a, PSČ 182 21, IČ 60193328,

OMV Česká republika, s.r.o., se sídlem Praha 4, Budějovická 3, PSČ 140 00, IČ 48038687,

AGIP Praha, a.s., se sídlem Praha 4, Pod Chodovem 1267/7, PSČ 149 00, IČ 41694058,

CONOCO Czech Republic s.r.o., se sídlem Praha 5, Pekařská 14/628, PSČ 155 00, IČ 45799920,

Shell Czech Republic a.s., se sídlem Praha 9, Pod Pekárkami 2/878, IČ 15890554,

ARAL ČR a.s., se sídlem Praha 4, Na Pankráci 14, IČ 64948978,

podle § 18 tehdy účinného zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „**starý správní řád**“), ve spojení s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), (dále jen „**zákon č. 143/2001 Sb.**“), ve znění účinném do 1. 6. 2004, ve věci možného porušení § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., ve znění účinném do 1. 6. 2004.

3. V průběhu řízení došlo k zániku některých účastníků řízení s právním nástupcem (případně k dalšímu vývoji v právním nástupnictví), a také ke změnám v obchodních firmách či právní formě některých účastníků řízení, což vedlo ke vzniku rozdílů mezi označením okruhu původních účastníků a současných účastníků řízení, kterým je toto rozhodnutí adresováno. Jedná se o následující změny u níže uvedených účastníků řízení.

A) Společnost **BENZINA, a.s.**, se sídlem Praha 8, Trojská 13a, PSČ 182 21, IČ 60193328 změnila ke dni 1. 5. 2007 svou právní formu na BENZINA, s.r.o.

B) Společnost **OMV Česká republika, s.r.o.**, se sídlem Praha 4, Budějovická 3, PSČ 140 00, IČ 48038687 neprošla během trvání řízení žádnými relevantními změnami (viz dále bod E).

C) Společnost **AGIP Praha, a.s.**, se sídlem Praha 4, Pod Chodovem 1267/7, PSČ 149 00, IČ 41694058, ke dni 31. 10. 2003 zanikla sloučením se společností Agip Česká republika s.r.o., se sídlem Praha 4, Pod Chodovem 7, 149 00, IČ 40764176. Společnost Agip Česká republika s.r.o. změnila ke dni 25. 1. 2010 svou firmu na Eni Česká republika, s.r.o.

D) Společnost **CONOCO Czech Republic s.r.o.**, se sídlem Praha 5, Pekařská 14/628, PSČ 155 00, IČ 45799920 změnila ke dni 2. 4. 2003 svou firmu na ConocoPhillips Czech Republic s.r.o. Společnost ConocoPhillips Czech Republic s.r.o. změnila ke dni 4. 7. 2007 svou firmu na LUKOIL Czech Republic s.r.o., IČ 45799920. Společnost LUKOIL Czech Republic s.r.o., IČ 45799920 ke dni 31. 5. 2008 zanikla bez likvidace sloučením s nástupnickou společností LUKOIL Czech Republic Holding s.r.o. se sídlem Praha 5, Pekařská 14/628, 155 00, IČ 27632491. Společnost LUKOIL Czech Republic Holding s.r.o., IČ 27632491 změnila ke dni 31. 8. 2008 svou firmu na LUKOIL Czech Republic s.r.o. (IČ 27632491).

E) Společnost **ARAL ČR a.s.**, se sídlem Praha 4, Na Pankráci 14, IČ 64948978 změnila ke dni 1. 8. 2001 svou firmu na Aral ČR a.s. Společnost Aral ČR a.s. ke dni 3. 2. 2003 zanikla bez likvidace sloučením se společností BP Czech Republic, a.s. se sídlem Budějovická 3a/3, Praha 4, 140 00, IČ 45241384. Společnost BP Czech Republic, a.s. změnila k témuž dni svou firmu na Aral ČR, a.s. Společnost Aral ČR, a.s. změnila ke dni 30. 1. 2006 svou firmu na OMV PLUS ČR, a.s. Společnost OMV PLUS ČR, a.s. (IČ 45241384) ke dni 20. 9. 2006 zanikla sloučením se společností OMV Česká republika, s.r.o., se sídlem Budějovická 3, Praha 4, 140 00, IČ 48038687, která se stala jejím právním nástupcem. Společnost OMV Česká republika, s.r.o., IČ 48038687, je tak v tomto správním řízení v postavení původního účastníka řízení a současně je též účastníkem řízení za společnost ARAL ČR a.s. z důvodu právního nástupnictví.

F) Společnost **Shell Czech Republic a.s.**, se sídlem Praha 9, Pod Pekárnami 2/878, PSČ 190 00, IČ 15890554 neprošla během trvání řízení žádnými relevantními změnami.

V průběhu řízení docházelo také ke změnám sídel jednotlivých účastníků řízení. Tato skutečnost však nezakládá pochyby o účastenství v řízení, Úřad se těmito změnami proto podrobně nezabývá. S takto vymezenými účastníky vedly řízení i Krajský soud v Brně a Nejvyšší správní soud. U stávajících účastníků řízení Úřad v tomto rozhodnutí uvádí aktuálně platná sídla dle výpisu z obchodního rejstříku.

4. Možné porušení § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., ve znění účinném do 1. 6. 2004 spatřoval Úřad v postupu původních účastníků řízení při stanovení prodejních cen pohonných hmot (zejména Naturalu 95 a nafty) u čerpacích stanic (dále též „**ČS**“).

5. V průběhu správního řízení byl předmět správního řízení Úřadem upřesněn dne 21. 8. 2003 tak, že možné porušení § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., ve znění účinném do 1. 6. 2004 spatřuje Úřad v postupu původních účastníků řízení při stanovení prodejních cen automobilových benzínů, zejména Naturalu 95, v roce 2001 u čerpacích stanic. V dalším řízení se tak Úřad zaměřil na nejprodávanější automobilový benzín – Natural 95, kdy určité projevy možného sladěného postupu indikoval zejména v období počínaje 28. 5. 2001 do konce měsíce listopadu 2001.

II. Zákonná a judikatorní východiska

6. Ve správním řízení Úřad obecně postupuje z hlediska procesního dle právního předpisu pro správní řízení (lex generalis), jímž je zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, a dle procesních ustanovení obsažených v zákoně č. 143/2001 Sb., jež jsou charakteru „lex specialis“ ve vztahu ke správnímu řádu. V případě změny právních norem v průběhu řízení je třeba určit, kterým předpisem se bude řídit procesní postup Úřadu.
7. Úřad uvádí, že správní řízení sp. zn. S 72/01 bylo zahájeno ex officio dne 14. 8. 2001 za účinnosti starého správního řádu. Od 1. 1. 2006 nabyl účinnosti zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (dále též „**nový správní řád**“), kterým byl starý správní řád z r. 1967 zrušen. Podle § 179 odst. 1 nového správního řádu se řízení, která nebyla pravomocně skončena před účinností tohoto zákona, dokončí podle dosavadních předpisů. Dle věty druhé téhož ustanovení nového správního řádu, bylo-li rozhodnutí *před účinností nového správního řádu* zrušeno a vráceno k novému projednání správnímu orgánu, postupuje se podle dosavadních předpisů. K tomu Úřad odkazuje na rozsudek NSS ze dne 18. 10. 2007, č. j. 7 Ans 1/2007-100, v němž NSS konstatoval: „Z výkladu ust. § 179 odst. 1 správního řádu a contrario nevyplývá nic jiného než že **po zrušení pravomocného správního rozhodnutí, k němuž došlo již za účinnosti správního řádu, se v dalším řízení postupuje podle tohoto procesního předpisu. Krajský soud zcela správně vycházel z toho, že postup podle dosavadních procesních předpisů za účinnosti nového procesního předpisu je vždy výjimkou, která se použije pouze tam, kde tak přechodná ustanovení nového zákona výslovně stanoví.**“
8. Obdobný princip vycházející v případě aplikace procesních předpisů z obecně platné zásady nepravé retroaktivity procesních norem platí i pro postup Úřadu dle procesních ustanovení zákona č. 143/2001 Sb., dojde-li ke zrušení pravomocného správního rozhodnutí (jeho části) soudem a vrácení věci Úřadu k dalšímu řízení již za účinnosti pozdějšího znění zákona č. 143/2001 Sb. K tomu Úřad uvádí, že rozsudek Krajského soudu v Brně sp. zn. 62 Af 18/2010 ze dne 16. 9. 2010, kterým bylo zrušeno pravomocné rozhodnutí předsedy Úřadu o rozkladu sp. zn. R23 – 28/2004 ze dne 31. 5. 2004, nabyl právní moci dne 1. 10. 2010, tedy již za platnosti a účinnosti zákona č. 143/2001 Sb., ve znění zákona č. 155/2009 Sb. (který nabyl účinnosti dne 1. 9. 2009). Následující novela zákona č. 143/2001 Sb., tedy zákon č. 188/2011, se problematiky procesních ustanovení nedotkla. Poslední novela zákona č. 143/2001 Sb., tedy zákon č. 360/2012 Sb. (jenž nabyl účinnosti dne 1. 12. 2012), však ve svých přechodných ustanoveních stanoví, že „*řízení, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle dosavadních právních*

předpisů.“ Lze tedy uzavřít, že z hlediska procesního bude Úřad postupovat dle zákona č. 143/2001 Sb. ve znění novely, provedené zákonem č. 155/2009 Sb.

9. Úřad zdůrazňuje, že přechodná ustanovení novel zákona č. 143/2001 Sb. řeší toliko procesní otázky. Na úpravu podmínek odpovědnosti za správní delikty, která je otázkou hmotněprávní, je vztahovat nelze.¹
10. Protiprávnost určitého jednání se posuzuje dle právní normy účinné v době spáchání deliktu, není-li pozdější právní úprava pro účastníka řízení příznivější. Za dobu spáchání deliktu se považuje okamžik jeho dokonání; u trvajících deliktů pak okamžik spáchání posledního dílčího skutku za podmínky, že je posuzované jednání zakázáno podle aktuální i předchozí právní úpravy. Protiprávního jednání se původní účastníci měli dopouštět v roce 2001, zejména pak v době od 28. 5. 2001 do 30. 11. 2001, protiprávní jednání původních účastníků tak mohlo skončit 30. 11. 2001, již za účinnosti zákona č. 143/2001 Sb. Pro daný případ by tedy bylo relevantní znění zákona č. 143/2001 Sb. před účinností novely provedené zákonem č. 340/2004 Sb.
11. Přestože žádná pozdější právní úprava daný typ jednání neaprobovala, ani nekvalifikovala mírněji, Úřad se otázkou výhodnosti pozdější právní úpravy s ohledem na obsah výroku tohoto rozhodnutí dále nezabýval.

III. Procesní historie věci a soudní přezkum

12. Původní rozhodnutí Úřadu ze dne 4. 9. 2002, č. j. S72/01-1842/02-VO II, bylo na základě rozkladů zrušeno rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 16. 6. 2003, č. j. R60-65/2002, a to zejména z důvodu procesního pochybení, spočívajícího v přístupu prvostupňového orgánu k otázce nahlížení do spisu v souvislosti s ochranou obchodního tajemství a odůvodnění výše pokuty.
13. Druhé rozhodnutí Úřadu ze dne 6. 10. 2003, č. j. S72/01-5000/03-ORP, bylo pro procesní vady zrušeno rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 5. 2. 2004, č. j. R29-33/2003, a věc znovu vrácena k novému projednání a rozhodnutí. Důvodem pro zrušení prvostupňového rozhodnutí byl přístup prvostupňového orgánu k otázce právního nástupnictví (do té doby ve správní, natož judikatorní praxi uspokojivě neřešené). Následovalo rozhodnutí Úřadu v prvním stupni ze dne 29. 3. 2004, č. j. S72/01-1810/040-ORO (dále jen „**Rozhodnutí Úřadu 2004**“). V tomto rozhodnutí Úřad konstatoval, že původní účastníci řízení tím, že v období od 28. 5. 2001 do konce měsíce listopadu roku 2001 určovali ve vzájemné shodě prodejní ceny automobilového benzínu Natural 95 u svých čerpacích stanic, porušili v období od 28. 5. 2001 do 30. 6. 2001 zákaz jednání ve vzájemné shodě uvedený v § 3 odst. 1 v té době účinného zákona č. 63/1991 Sb. a v období od 1. 7. 2001 do konce měsíce listopadu 2001 zákaz takového jednání uvedený v § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., ve znění účinném do 1. 6. 2004.

¹ K tomu srov. náleží ÚS sp. zn. II. ÚS 192/05 ze dne 11. 7. 2007 ve věci *Telefónica O2 Czech Republic, a.s.*, nebo rozsudek NSS sp. zn. 6 A 126/2002 ze dne 27. 10. 2004.

14. Uvedeným jednáním ve vzájemné shodě narušili původní účastníci řízení dle názoru Úřadu obsaženého ve výrokové části I. Rozhodnutí Úřadu 2004 v období od 28. 5. 2001 do konce měsíce listopadu roku 2001 hospodářskou soutěž na trhu automobilových benzínů dodávaných spotřebitelům prostřednictvím čerpacích stanic. Za porušení zákazu jednání ve shodě byly účastníkům řízení uloženy pokuty.

15. Proti Rozhodnutí Úřadu 2004 byly podány rozklady, na základě nichž předseda Úřadu rozhodnutím ze dne 31. 5. 2004, č. j. R23-28/2004, změnil výrokovou část rozhodnutí v prvním stupni v bodě I. tak, že pro možnou neurčitost časového vymezení deliktního jednání upřesnil ukončení protisoutěžního jednání datem 30. 11. 2001 namísto „do konce měsíce listopadu 2001“. V bodě II. výroku (sankce) Rozhodnutí Úřadu 2004 potvrdil. Proti shora zmíněnému rozhodnutí předsedy Úřadu byly podány samostatné žaloby. Rozsudkem ze dne 29. 9. 2006, č. j. 31 Ca 84/2004-236 (dále jen „**Rozsudek KS I**“), Krajský soud v Brně (dále jen „**krajský soud**“) řízení o žalobách spojil ke společnému projednání a rozhodnutí předsedy Úřadu podle § 76 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů zrušil a věc vrátil Úřadu k dalšímu řízení. Důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí shledal krajský soud v existenci procesních vad majících vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí předsedy Úřadu a spočívajících ve skutečnosti, že rozhodnutí ve věci neobsahovalo ve výroku dostatečně konkrétní popis skutku, vylučující jeho zaměnitelnost s jiným skutkem, účastníků a určení sankce. Dále krajský soud konstatoval, že došlo-li v průběhu řízení k zániku dvou účastníků řízení, byl Úřad oprávněn dokončit řízení s jejich právními nástupci (v postavení účastníků řízení), pokud jde o deklaraci existence zakázané dohody a zákazu jejího plnění do budoucna; nebyl však oprávněn rozhodnout o uložení sankce těmto nástupcům. Námitkami, které vytykaly věcné posouzení skutku, se krajský soud nezabýval.

16. Proti Rozsudku KS I však podal Úřad kasační stížnost, na základě níž Nejvyšší správní soud (dále jen „**NSS**“) rozsudkem ze dne 30. 12. 2009, č. j. 8 Afs 56/2007-479 (dále jen „**Rozsudek NSS**“), Rozsudek KS I zrušil. Dle právního názoru NSS formulace výroku rozhodnutí co do popisu skutku je sice stručná, nicméně splňuje základní požadavek nezaměnitelnosti s jiným skutkem. Pokud jde o prokázání přechodu odpovědnosti za delikt na právního nástupce (v době před vstupem ČR do EU), NSS rovněž nepřisvědčil závěru krajského soudu. Podle právního názoru NSS je přechod deliktní odpovědnosti v období před 1. 5. 2004 i bez výslovné právní úpravy v zásadě možný. Považoval však za nezbytné prokázání účelovosti transakce spočívající v zániku účastníka řízení bez likvidace, vedené snahou vyhnout se případné veřejnoprávní sankci. K problematice přechodu deliktní odpovědnosti představil NSS test, na jehož základě je možné popsanou účelovost hodnotit. NSS do tohoto testu zařadil kritéria, týkající se přechodu personálního i majetkového substrátu účastníka řízení, skutečnost, že nástupce se na trhu chová stejně nebo zaměnitelně jako jeho právní předchůdce, a konečnými spotřebiteli i ostatními soutěžiteli je vnímán stejně. Dle NSS přechod deliktní odpovědnosti může přicházet v úvahu jen v případě, kdy dřívější porušitel v průběhu správního řízení zanikl bez likvidace a za jeho zánikem stojí snaha vyhnout se důsledkům veřejnoprávní odpovědnosti za porušení soutěžních pravidel. V případě prokázání, že k zániku výše zmíněných subjektů a k právnímu nástupnictví došlo s cílem vyhnout se postihu za deliktní jednání, se jedná o zneužití práva, kdy lze postihnout právní

nástupce porušitelů. NSS kritéria vymezil s vědomím vysoké úrovně požadovaného důkazního standardu i vysoké obtížnosti jeho naplnění Úřadem.

17. Po Rozsudku NSS krajský soud při vázanosti právním názorem NSS svým rozsudkem ze dne 16. 9. 2010, č. j. 62 Af 18/2010-604 (dále jen „**Rozsudek KS II**“), rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 31. 5. 2004, č. j. R23- 28/2004, zrušil a věc vrátil předsedovi Úřadu k dalšímu řízení.
18. Krajský soud v Rozsudku KS II podaným žalobám účastníků řízení přisvědčil především v jejich námitkách týkajících se nesprávného postupu v případě nástupnictví co do možnosti ukládat sankci účastníkům, kteří v průběhu správního řízení zanikli (*deliktní nástupnictví*), a v případě namítané nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Úřadu, resp. jeho předsedovi uložil odstranit pochybení ve vztahu k deliktnímu nástupnictví ve smyslu posouzení výše popsaného testu NSS pro prokázání oprávněnosti aplikace přechodu deliktní odpovědnosti na právní nástupce zaniklých účastníků řízení. Dále krajský soud uložil řádně vypořádat námitky obsažené v rozkladech žalobců a důkazně podložit údajné dlouhodobé sledování trhu a závěr o neoligopolním charakteru trhu na základě hodnoty HHI indexu².
19. Zbývající žalobní námitky byly dílem shledány jako nedůvodné, dílem pak byly shledány důvodnými, avšak zpravidla bez toho, že by bez dalšího zakládaly nezákonnost meritorního rozhodnutí.
20. Právním názorem vyjádřeným v Rozsudku KS II byl předseda Úřadu v dalším řízení podle § 78 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů vázán.
21. Po výše popsaném procesním postupu, zahrnujícím dva rozsudky KS, jeden rozsudek NSS a prvostupňová i druhostupňová rozhodnutí Úřadu se stalo aktuálním rozhodnutím ve věci Rozhodnutí Úřadu 2004. Nástupnické společnosti podaly proti Rozhodnutí Úřadu 2004 včas rozklady³, s nimiž se předseda Úřadu vypořádal v rozhodnutí ze dne 30. 1. 2012, č. j. ÚOHS-R 23, 24, 25, 26, 27, 28/2004-1728/2012/320 (dále též „**Rozhodnutí předsedy Úřadu**“), a to při vázanosti právním názorem vyřčeným v Rozsudku KS II, kdy Rozhodnutí Úřadu 2004 zrušil a věc vrátil orgánu I. stupně k dalšímu řízení.
22. V Rozhodnutí předsedy Úřadu bylo prvostupňovému orgánu uloženo důkazně podložit dlouhodobé sledování trhu a závěr o neoligopolním charakteru trhu na základě hodnoty HHI indexu, doplnit dokazování ve vztahu k deliktnímu nástupnictví a vypořádat se s námitkami v rozkladech účastníků řízení, mezi nimiž je obsažena i argumentace co do legality jednání původních účastníků řízení v inkriminovaném období, založená na cenovém následování v důsledku monitoringu konkurence.
23. Úřad závěrem shrnutí procesní historie věci uvádí, že v jejím průběhu byl postaven před řadu právních otázek, které byly v české soutěžněprávní, ale i obecně správní praxi nové, případně nikoliv uspokojivě řešené.

² Herfindahl-Hirschmannův Index, používá se k měření koncentrace trhu.

³ Lhůtu pro vydání rozhodnutí o rozkladech Úřad, vzhledem k procesnímu postupu, prodloužil v usnesení ze dne 9. 7. 2008, č.j. R023-028/2004-13641/2008/310-Rá, o 6 měsíců od právní moci rozsudku NSS, resp. KS.

IV. Charakteristika účastníků řízení

24. Původní účastníci řízení byli v období možného protisoutěžního jednání součástí významných nadnárodních skupin, v jejichž rámci existuje vertikální integrace od zpracování (případně i těžby) ropy a výroby ropných produktů, přes velkoobchodní prodej pohonných hmot (dále též „PHM“) až po maloobchodní prodej PHM pro konečné spotřebitele u ČS. V rámci nadnárodních skupin byly jejich ekonomické výsledky obvykle hodnoceny v širším, nejméně střeoevropském, či celoevropském měřítku (kde trh České republiky byl jednou ze součástí při hodnocení těchto výsledků). Na tuzemském trhu pak účastníci řízení působili ve velkoobchodní prodeji PHM (v různém rozsahu) a dále v maloobchodní prodeji PHM konečným spotřebitelům prostřednictvím ČS.
25. Všichni původní účastníci řízení tedy působili na horizontální úrovni trhu (a to jak ve velkoobchodní prodeji, tak i v maloobchodní prodeji PHM u ČS). Z hlediska kvality soutěžního prostředí šlo o nejvýznamnější soutěžitele působící na tuzemském trhu PHM v daném období. Hlavním předmětem podnikání všech účastníků řízení bylo provozování ČS, nákup, prodej a skladování paliv a maziv včetně jejich dovozu s výjimkou výhradního nákupu, prodeje a skladování paliv a maziv ve spotřebitelském balení, koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a výroba a prodej chemických látek a chemických přípravků.

V. Zjištěné skutečnosti

26. Povaha možného protisoutěžního jednání měla spočívat v diskusích, spolupráci a dohodách mezi soutěžiteli týkajících se plánovaných zvýšení cen, jakož i výměny citlivých informací, jak na vícestranné, tak na dvoustranné úrovni. Platformou pro tato jednání měla být rovněž Česká asociace petrolejářského průmyslu a obchodu, se sídlem U Trati 1226/42, Praha 10 (dále též „**asociace ČAPPO**“).
27. Úřad v rámci správního řízení sp. zn. S 72/01 provedl místní šetření v obchodních prostorách účastníků řízení i asociace ČAPPO.
28. V průběhu správního řízení se Úřad obrátil na účastníky řízení se žádostí o poskytnutí informací a podkladů za účelem dokazování.
29. Úřad si vyžádal od účastníků řízení pro potřeby analýzy vývoje cen informace týkající se automobilového benzínu Natural 95, jeho nákupních a prodejních cen, nákladů na dopravu a marží. Tyto informace Úřad získal na měsíční bázi a také jako denní údaje za vybrané dny (denní údaje ke zjištění, zda na trhu existoval objektivní důvod pro skokové, dvojí zvýšení cen Naturalu 95, k němuž došlo v měsíci květnu roku 2001), v přesnosti na jednotlivé čerpací stanice i průměrné údaje za zvolená časová období; vyžádal též podklady o tržbách, nákladech na nákup Naturalu 95, objemech prodaných litrů - za stanovená období a celou síť účastníků řízení.
30. Výše uvedené informace všichni účastníci řízení v rámci svých odpovědí v průběhu správního řízení Úřadu poskytli.

31. K tomu Úřad uvádí, že ve zrušeném Rozhodnutí Úřadu 2004 uvedl s poukazem na své dlouhodobé sledování trhu, že nezjistil žádné významné rozdíly v nabídce a poptávce mezi jednotlivými regiony. Dle zjištění Úřadu probíhala na všech prodejních místech (ČS) v ČR nabídka a poptávka za homogenních podmínek.
32. V průběhu řízení a soudního přezkumu pak účastníci řízení mj. namítali, že jednotlivé ČS sledují ceny vybraných ČS ve svém okolí, které považují za lokální konkurenci, a zjištěné změny cen předávají k centrálnímu zpracování jako podklady k vlastní cenotvorbě. Tyto aktivity dosahovaly frekvence až několika provedených sledování a následných hlášení denně.
33. Úřadu jako prvostupňovému orgánu uložil předseda Úřadu v rozhodnutí předsedy Úřadu při jeho vázanosti Rozsudkem KS II důkazně podložit tvrzení o dlouhodobém sledování trhu. Soud při svém rozhodnutí vycházel ze skutkového stavu, popsaneho Úřadem na základě vnějších projevů koluzivního jednání, projevujících se podobnostmi v cenové politice původních účastníků řízení. Tento popis skutkového stavu se dále opíral o ucelený systém nepřímých důkazů a detailní znalost dotčeného relevantního trhu, kterou Úřad získal v rámci své úřední činnosti při vyřizování řady podnětů v období předcházejícím domnělému koluzivnímu jednání.
34. Úřad konstatuje, že vnější projevy koluzivního jednání původních účastníků řízení a systém nepřímých důkazů, na kterých stavěl své závěry, byly dostatečně popsány v předchozích rozhodnutích ve věci.
35. K naplnění požadavku doložení podkladů o dlouhodobém sledování trhu Úřad uvádí následující. Za období od vydání prvního prvoinstančního rozhodnutí ve věci do právní moci Rozsudku KS II měl Úřad za to, že jeho dlouhodobé sledování trhu a jeho výsledky, vedené v rámci jednotlivých podnětů, zabývajících se tržním chováním původních účastníků řízení a tedy jemu známé z jeho úřední činnosti, jsou dostatečné a nebude nutné je znovu provádět pro účely řízení sp. zn. S72/01. V této situaci došlo v mezidobí (viz časový odstup od vydání Rozhodnutí Úřadu 2004) vzhledem k běhu příslušných archivačních lhůt ke skartaci spisů vedených k předmětným podnětům. Soud však po uplynutí značně dlouhého období od vyřízení těchto podnětů uložil Úřadu, aby tyto podklady doložil. Úřad však již nebyl v pokračujícím prvostupňovém řízení z objektivních důvodů schopen důkazně doložit tvrzení o dlouhodobém sledování trhu a seznámit s nimi účastníky řízení.
36. Úřad proto v souladu s Rozhodnutím předsedy Úřadu provedl žádost o poskytnutí podkladů a informací ze dne 18. 1. 2013 doplnění dokazování. Cílem tohoto doplnění bylo získat co možná nejpřesnější údaje o času a výši veškerých změn cen automobilového benzínu Natural 95 u každé jednotlivé čerpací stanice. Dále Úřad vyžádal informace o všech pokynech a podkladech, kterými byly tyto změny provedeny. Výše popsané údaje byly vyžádány od všech účastníků za období od 1. 5. 2001 do 31. 5. 2001, neboť v tomto období spatřoval Úřad v chování původních účastníků řízení na trhu automobilových benzínů, zejména Naturalu 95, možné projevy spuštění koluzivního jednání.

37. Žádný z účastníků řízení nedokázal Úřadem vyžádané informace předložit. Tuto skutečnost účastníci zdůvodňují argumentací postavenou na třech hlavních bodech.
38. Prvním bodem je tvrzení, že od období, za které jsou výše uvedené informace vyžadovány, uplynula již značně dlouhá doba, konkrétně 11 let a 8 měsíců. Účastníci řízení dle svého tvrzení neuchovávají a ani nejsou povinni uchovávat po takto dlouhou dobu informace o svých prodejních cenách a obchodních rozhodnutích v požadovaném rozsahu a míře přesnosti.
39. Druhým bodem je způsob předávání vyžadovaných informací v rámci jednotlivých účastníků od vedení společností na jednotlivé čerpací stanice. Dle zjištění Úřadu a sdělení účastníků řízení v odpovědi na žádost Úřadu ze dne 18. 1. 2013 i dalších sdělení, učiněných v průběhu řízení, byly požadované informace v Úřadem definované době předávány prostřednictvím elektronického systému, e-mailu, faxu nebo telefonního hovoru. Uvedené užívané komunikační prostředky často neumožňují uchování požadovaných informací po dobu, jaká uplynula od okamžiku jejich přenosu. Dále tyto užívané komunikační prostředky neumožňují bezpečně určit čas, kdy došlo k předání požadované informace v dostatečné přesnosti.
40. Třetím a posledním tvrzeným bodem je argumentace založená na změnách jednotlivých společností účastníků řízení. Tyto změny se projeví i v řízení samém procesním nástupnictvím. Dle sdělení účastníků řízení nedošlo při změnách ve struktuře společností a v případech jejich zániku s přechodem na právní nástupce k uchování, archivaci a převodu požadovaných informací.
41. Potřebné podklady nebylo možné z objektivních důvodů získat, a tedy se nepodařilo doložit důkazy vyvracející námitky účastníků řízení, že podobnost jejich cen je důsledkem provádění intenzivního sledování cen konkurence a tedy projevem jinak dovoleného cenového následování.
42. Úřadu jako prvostupňovému orgánu bylo rovněž uloženo vypořádat se s otázkou procesního nástupnictví a případného přechodu deliktů odpovědnosti zaniklých (původních) účastníků řízení na jejich právní nástupce, a to dle kritérií rámcově stanovených v Rozsudku NSS. Úřad k tomuto uvádí, že z výše uvedených důvodů není pochyb o procesním nástupnictví. Vzhledem k výroku tohoto rozhodnutí, jakož i značnému časovému odstupu od provedených změn, popsanych v bodě 3 tohoto rozhodnutí, pak považuje za nadbytečné zabývat se nástupnictvím deliktů.
43. Úřad má za to, že v situaci, kdy nelze z objektivních důvodů doplnit dokazování v rozsahu, který soud Rozsudkem KS II Úřadu uložil, není účelné a důvodné vypořádávat zbylé námitky účastníků řízení vznesené v rozkladech proti Rozhodnutí Úřadu 2004.
44. Účastníci řízení měli po celou dobu vedení předmětného správního řízení možnost v souladu se starým i novým správním řádem využívat svá procesní práva, zejména práva nahlížet do spisu a vyjadřovat v řízení své stanovisko. Úřad přitom šetřil práva účastníků řízení, zejména jejich právo na ochranu obchodního tajemství.

VI. Právní posouzení

45. Podle § 1 zákona č. 143/2001 Sb., ve znění před účinností novely provedené zákonem č. 340/2004 Sb., tento zákon upravuje ochranu hospodářské soutěže na trhu výrobků a služeb proti jejímu vyloučení, omezení, jinému narušení nebo ohrožení dohodami soutěžitelů, zneužitím dominantního postavení nebo spojením soutěžitelů.
46. Dle § 2 odst. 1 téhož zákona v uvedeném znění se soutěžiteli rozumí fyzické a právnické osoby, jejich sdružení, sdružení těchto sdružení a jiné formy seskupování, a to i v případě, že tato sdružení a seskupení nejsou právními osobami, pokud se účastní hospodářské soutěže nebo ji mohou svou činností ovlivňovat, i když nejsou podnikateli.
47. Konečně podle § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb. ve znění před účinností novely provedené zákonem č. 340/2004 Sb. jsou zakázány dohody soutěžitelů, které vedou nebo mohou vést k narušení soutěže. Mezi nejzávažnější porušení tohoto zákazu patří tzv. dohody s tvrdým jádrem (hard-core restrictions), zejména dohody o ceně.
48. Úřad konstatuje, že skutečnosti zjištěné v rámci šetření podnětu vedeného pod sp. zn. P 285/2001 a v následném průběhu správního řízení jej vedly k podezření, že mohlo dojít k uzavření zakázané dohody/jednání ve shodě mezi účastníky následného správního řízení týkající se automobilových benzínů, zejména Naturalu 95, v České republice v roce 2001. Z informací shromážděných v rámci místního šetření, od účastníků řízení, z provedené analýzy úprav cen Naturalu 95 ze strany účastníků řízení ve sledovaném období, a to ve světle důkazního standardu požadovaného v Rozsudku KS II, jednoznačné důkazy svědčící o zakázaném jednání účastníků řízení nevyplývaly, a to ani ve zvláště zkoumaném období od 28. 5. 2001 do 30. 11. 2001, ani ve zbytku roku 2001. Tento nedostatek se nepodařilo zhojit ani v procesu vypořádávání požadavků uvedených v Rozsudku KS II, resp. v Rozhodnutí předsedy Úřadu.
49. Na základě požadavků uvedených v Rozsudku KS II a Rozhodnutí předsedy Úřadu měl Úřad k prokázání dohody/jednání ve shodě posoudit údaje o změnách cen automobilového benzínu Natural 95 a pokyny vedení účastníků řízení, které je vyvolaly, s jasným časovým zakotvením. Jen s využitím takto přesných údajů by bylo možné v tomto případě jednoznačně vyloučit možnost, že podobnost cenového vývoje automobilového benzínu, zejm. Naturalu 95, ve vymezeném období byla způsobena tzv. cenovým následováním, tedy vzájemnými reakcemi na cenovou politiku jednotlivých účastníků řízení, případně jiným způsobem nacházejícím se plně v mezích zákonnosti, opřeným mj. o popsáný způsob sběru kvalitních a rozsáhlých informací o cenách konkurence a vyplývajícím z tvrzeného charakteru relevantního trhu. Takto podrobné informace se však již zjistit nepodařilo. Jednání původních účastníků řízení na trhu tak mohlo mít legální podklad a důvod, nemuselo nutně vyplývat z koluzivního sladěného postupu na trhu.
50. Při hodnocení důkazů Úřad postupoval v souladu s § 50 odst. 4 nového správního řádu, když hodnotil každý jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti; přitom přihlížel ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci řízení. Po komplexním posouzení důkazů a vzájemných souvislostí dospěl Úřad jako prvostupňový orgán rozhodující

v souladu s požadavky obsaženými v Rozhodnutí předsedy Úřadu k závěru, že shromážděné důkazy netvoří ucelený řetězec důkazů, o který by bylo možno opřít závěr o porušení zákona, účinného do 1. 6. 2004 původními účastníky řízení, přičemž pro odstup doby již doplnění dalších konkrétních důkazů není možné.

51. Úřad uzavírá, že v rámci správního řízení nebylo prokázáno, že by se původní účastníci řízení dopustili vytýkaného protisoutěžního jednání. Úřad proto rozhodl v souladu s § 67 odst. 1 nového správního řádu tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

VII. Náklady řízení

52. Podle § 79 odst. 5 nového správního řádu uloží správní orgán účastníku řízení povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou, pokud vyvolal správní řízení porušením své právní povinnosti. Vzhledem k tomu, že Úřad v rámci správního řízení sp. zn. S 72/01 dospěl k závěru, že nebylo prokázáno porušení zákazu stanoveného v § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb. ve znění před účinností novely provedené zákonem č. 340/2004 Sb., ze strany původních účastníků řízení, není na místě ukládat účastníkům správního řízení povinnost hradit náklady řízení paušální částkou dle prováděcího předpisu.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení dle § 152 odst. 1 a 4 ve spojení s § 83 odst. 1 a § 85 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad, o kterém rozhoduje předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Rozklad se podává u Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Včas podaný a přípustný rozklad má odkladný účinek.

otisk úředního razítka

JUDr. Michal Petr, Ph.D.
místopředseda
pověřený řízením Sekce hospodářské soutěže

Obdrží:

1. JUDr. Robert Čepek, LL.M., Dr., advokát se sídlem Praha 1 , Vodičkova 38

2. JUDr. Petr Novotný, advokát se sídlem Praha 1, Platněřská 2

3. Mgr. Luděk Vrána, advokát se sídlem Praha 2, Lazarská 8 **(2x)**

4. Mgr. Karolína Horáková, advokátka se sídlem Praha 1, Křížovnické nám. 1

Vypraveno dne

viz otisk razítka na poštovní obálce nebo časový údaj na obálce datové zprávy